

РЕШЕНИЕ

№ 1987

гр. София, 27.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 3 състав,
в публично заседание на 27.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ива Кечева

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **2787** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК вр. чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ.

Образувано е по иск, предявен от М. М. М., ЕГН [ЕГН], чрез адв. Б., срещу Столична дирекция на вътрешните работи, за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 5 001 лв., за които се твърди, че са настъпили в резултат на незаконосъобразна заповед за задържане № 225зз-1150/05.07.2018 г., издадена от старши полицаи при отдел "Специализирани полицейски сили за опазване и възстановяване на обществения ред" към СДВР, заедно със законна лихва от датата на отмяна на заповедта – 09.07.2020 г. до окончателното изплащане на обезщетението, както и сторените по делото разноски.

В исковата молба се посочва, че при задържането на ищцата на 05.07.2018 г., около 09.00 ч., по време на присъствието ѝ на протест пред сградата на Народното събрание, полицейските служители със сила са я завели до полицейски автомобил и са я отвели в сградата на 01 РУ – СДВР, където е била задържана до около 20 часа. По време на задържането М. е изпитвала чувство на унижение и безсилие, което е довело до психологически стрес. Твърди се, че задържането е станало известно както на близките ѝ, така и на приятели, познати и колеги. Последвали са коментари и оценки, в т.ч. аналогии с престъпно поведение от страна на М.. Посочва се, че е бил уронен личният ѝ авторитет и доброто име, с което се е ползвала, загубила е работата си. Рухнала е психически и не е можела нормално да се грижи за двете си деца и семейството, а възстановяването ѝ е продължило с месеци. През октомври 2018 г.

ищцата е привлечена като обвиняема по досъдебно производство, а с влязло в сила решение на СРС е призната за невиновна.

В хода на устните състезания по делото ищцата, представлявана от адв. Б., моли съда да уважи изцяло исковата претенция като основателна и доказана. Счита, че събраните писмени и гласни доказателства в хода на съдебното производство изцяло потвърждават изложението за неправомерните действия на ответника, довели до неимуществените вреди, чието обезщетение се претендира. Единственият спорен въпрос е размерът на обезщетението, което би следвало да се присъди на ищцата с оглед овъзмездяване на причинените неимуществени вреди. Сочи, че от събраните писмени и гласни доказателства е установено по какъв начин са се отразили въпросните действия върху психофизическото ѝ състояние, респективно на нейното положение като личност в обществото, в семейния кръг, приятелския кръг. М. е променила начина си на живот, изгубила е работата си, имала е установен един семеен стандарт на живот, имала е две малки деца, съпруг и местоживеене в определено населено място. В следствие на случилото се, тази подреденост и изначално съдбата на това лице, заедно с претърпените житейски крушения още в детска възраст, са оказали в сериозна степен промяна в начина ѝ на живот. Претендира се присъждане на разноски в полза на страната и адвокатско възнаграждение в полза на адв. Б. на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата. Ответната страна – Столична дирекция на вътрешните работи, в писмен отговор от 03.05.2022 г., изразява становище за неоснователност и недоказаност на иска.

В хода на устните състезания по делото ответникът, представляван от юрк. В., моли съда да постанови решение, с което да отхвърли изцяло предявения иск като неоснователен и недоказан. Счита, че в случая не са налице законовите предпоставки за ангажиране на отговорността му, тъй като ищцата не е успяла да установи при условията на пълно и главно доказване претърпените от нея неимуществени вреди. Намира, че не е налице пряка причинно-следствена връзка между претърпените морални страдания, както и загубата на работа на ищцата с отменения като незаконосъобразен административен акт. Подробни аргументи излага в писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение в минимален размер.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност и доказаност на предявения иск, а относно размера на обезщетението, счита, че следва да бъде определен по справедливост.

Административен съд София град, 3-ти състав, като взе предвид изложените от страните становища и извърши съвкупна преценка на доказателствата, намира за установено следното от фактическа страна:

Със заповед за задържане рег. № 225зз1150/05.07.2018 г., издадена от старши полицаи при отдел "Специализирани полицейски сили за опазване и възстановяване на обществения ред" към СДВР, М. М. М. е задържана за срок до 24 часа в помещение за временно задържане на 01 РУ - СДВР. Заповедта е издадена на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, като фактическо основание за издаването ѝ е посочено „хулиганска проява във вр. чл. 325, ал. 4 от НК“.

С решение № 5597/30.09.2019 г., постановено по адм. д. № 7376/2018 г. по описа на АССГ, е отхвърлена жалбата на М. М. М. срещу заповед за задържане рег. № 225зз1150/05.07.2018 г., издадена от старши полицаи при отдел "Специализирани полицейски сили за опазване и възстановяване на обществения ред" към СДВР. С решение № 10366/28.07.2020 г., постановено по адм. д. № 5633/2020 г. по описа на

ВАС, е отменено решение № 5597/30.09.2019 г. на АССГ и вместо него е постановена отмяна на посочената заповед за задържане.

От събраните доказателства по адм. д. № 7376/2018 г. и адм. д. № 7111/2018 г. по описа на АССГ, приети за послужване в настоящото производство, се установява, че след задържане в помещенията на 01 РУ – СДВР на 05.07.2018 г., в 10.45 ч. на същата дата ищцата е попълнила декларация за запознаване с правата ѝ и е извършен личен обиск. Видно от отбелязването в заповедта за задържане, М. е освободена на 05.07.2018 г. в 19,10 ч.

В хода на настоящото производство са изслушани показанията на свидетелите З. И. Н.-М. и В. Н. М., които съдят кредитира като последователни, конкретни и непротиворечиви. При преценката им отчита, че е налице хипотезата на чл. 172 от ГПК, доколкото свидетелят М. е съпруг на ищцата, а З. Н.-М. – нейна свекърва.

Свидетелката З. И. Н.-М. заявява, че е лекар по професия и познава М. М. от 14 години. Знае, че М. била задържана през 2018 г., лятото. Попаднала в ситуация, в която била притисната от журналисти, от които трудно могла да се измъкне и била принудена да се спасява по някакъв начин. Посочва, че разбрала за това скоро след случая – следващият или по-следващият ден. М. била много разстроена, такива ситуации лесно я изваждали от равновесие, защото имала трудно детство. Била отгледана в S. – селищата и се смятала за по-малоценна, по-изолирана, изоставена. Свидетелката заявява, че непосредствено след задържането ищцата била много тревожна, много притеснена, неадекватна към децата си. Не можела да реагира адекватно, трудно се грижила за тях. Възстановяването ѝ било трудно, като година и повече след това излизала от релсите. Според свидетелката, това състояние на М. било свързано със задържането, тъй като не е имало други причини. Тази тревожност и неадекватност много рязко се почувствала след случая. Наложило се ищцата да напусне работа. През този период свидетелката и М. М. живеели заедно. Децата на ищцата тогава били на 9 и 7 години, като за отглеждането им помагала З. М., а също и баща им. Този период продължил почти година след задържането, като било изключено да се възстанови изцяло и да започне работа. Свидетелката посочва, че с децата било много тревожно. Те виждали, че нещо става и не могли да разберат какво. Съпругът на М. бил достатъчно толерантен, но отношенията им били изострени, защото неадекватността ѝ на моменти била значителна. Свидетелката работила с хомеопатия през последните 20 години и с това помагала на М.. Много се ограничили контактите на ищцата с приятелите ѝ, тъй като те се отнасяли резервирано с нея. След случилото се семейството се преместило във фамилното село и досега живеели там. Синът на З. М. решил, че за М. това е най-добрата възможност. Посочва, че отишла на психолог еднократно и повече не пожелала.

Свидетелят В. Н. М., заявява, че познава М. от 16 години. Съпрузи са и към момента живеят заедно. Имат две деца, на 10 и 13 години. През 2018 г. ищцата била задържана. Те като семейство се опитвали да участват в социалния живот на страната за повече честност. В случая протестът им бил свързан с кауза, а М. била задържана за хвърляне на ябълка. Присъствали журналисти, които им досаждали много и било натоварено. Полицията ги блъскала, ограждала ги и имало суматоха. След което задържали ищцата за хвърляне на ябълка, която уцелила оператора. Свидетелят заявява, че присъствал при задържането и видял как я вкарват в камионетката. След това я видял веднага след като я освободили. Посочва, че М. М. има чувство за справедливост и по-тежко детство и трябвало тази психическа травма да се преживее. Продължително

време се писало по социалните медии за случая. Разпитвани били съседите, създавали на ищцата образ на терорист и това ѝ се отразило като нервност, напрегнатост, тревожност за това какво ще прави от тук нататък. След като не се осъществила идеята им, тя изгуби смисъл и паднала духом. М. се затворила още повече, тъй като имала стари травми за отхвърлянето. Задържането ѝ влошило отношенията ѝ с работодателите и съседите, затворила се и избягвала общуване. Свидетелят заявява, че между него и съпругата му имало конфликти, защото това застрашавало устоите на цялото семейство. Те се оттеглили, живеели на село, почти в гората, за да се възстановят. М. напуснал работа като училищен работник.

Установява се, че със заповед № 1010/29.05.2020 г., издадена от ръководител на „ТМ Солюшънс“ ООД, е прекратен трудовият договор с М. М., считано от 01.06.2020 г., по молба на лицето.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав формира следните правни изводи:

Предявеният иск е процесуално допустим – претендира се обезщетяване на неимуществени вреди, за които се твърди, че са настъпили в резултат на отменен административен акт. Съобразно разпоредбата на чл. 205 от АПК, искът е предявен срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите – Столична дирекция на вътрешните работи.

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. С оглед обстоятелствата, заявени с исковата молба, за да възникне отговорност за дейност на ответника, предвидена в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия фактически състав: 1. незаконосъобразен акт; 2. неимуществени вреди; 3. пряка причинно-следствена връзка между вредите и незаконосъобразния акт. Отговорността е безвиновна - съгласно чл.4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице.

С аргумент от чл.154, ал.1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането – чл.4 от ЗОДОВ. Преки са вредите, които се намират в причинна връзка с противоправното поведение, а непосредствени – следващите по време и място непропорционалният резултат.

Ищцата твърди, че от незаконосъобразната заповед, въз основа на която е била задържана в помещенията на 01 РУ - СДВР, за нея са настъпили неимуществени вреди, изразяващи се в чувство на унижение и безсилие, сериозен психологически стрес. Засегнато е било доброто име, с което се е ползвала, загубила е работата си.

По делото се установи по безспорен начин, че заповед за задържане рег. № 225зз1150/05.07.2018 г., издадена от старши полицаи при отдел "Специализирани полицейски сили за опазване и възстановяване на обществения ред" към СДВР, е отменена с окончателно съдебно решение, поради което е изпълнена първата

кумулятивна предпоставка по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. За да бъде уважен искът по основание, следва по категоричен начин да се установи, че са настъпили претендираните от ищцата неимуществени вреди и че те са в резултат на незаконосъобразната заповед.

Задържането по реда на чл. 72, ал. 1 от ЗМВР е вид принудителна административна мярка, изразяваща се в принудително настаняване на лицето в специални помещения на полицията. Налагането на ПАМ от този вид несъмнено ограничава едно от основните човешки права – правото на свободно придвижване. Незаконосъобразното ограничаване на това право обективно води до негативни последици върху емоционалното, психическото и физическото състояние на всяко лице. В процесния случай, ищцата е незаконосъобразно задържана в продължение на 9 часа в помещения за задържане в 01 РУ - СДВР, което е довело до сериозен стрес, силно притеснение и отрицателни преживявания.

От изслушаните по делото свидетелски показания се установи, че след задържането, М. е била много разстроена, силно стресирана и разтревожена. За продължителен период от време е останала затворена, много тревожна, силно притеснена. Психичното ѝ състояние не е позволявало да се грижи самостоятелно за малолетните си деца и за семейството си. Съгласно показанията на З. Н.-М., възстановяването на ищцата от негативните преживявания от задържането е било трудно, като тежкото ѝ психологично състояние е продължило повече от една година.

Гласните доказателства безпротиворечиво сочат, че децата на М. са изпитвали силна тревога от състоянието на майка си, а в семейството са възникнали конфликти поради „неадекватното“ ѝ понякога състояние и невъзможността ѝ да полага необходимите грижи самостоятелно. Трудното преживяване на факта на задържането и последиците от него са довели да промяна на начина на живот на семейството, което е променило местоживеенето си в по-малко населено място.

Не се доказаха от приетите по делото писмени и гласни доказателства твърденията за накърняване на авторитета на М. М., за влошаването на отношенията ѝ с приятели, съседни и с работодателя. В тази насока, свидетелката З. М. посочва, че ищцата е ограничила приятелските си отношения и е останала без работа, но не посочва никакви възприети лично обстоятелства, които да обуславят извод, че именно незаконосъобразното задържане е довело до тези проблеми в общуването ѝ с близки и съседни. Същевременно, не бяха ангажирани доказателства за засягане на авторитета и доброто ѝ име, в резултат на множество медийни публикации, тъй като данни за такива не бяха представени по делото. Не бе доказано и твърдението, че ищцата е останала без работа в резултат на задържането. Видно е, че представената заповед за прекратяване на трудовото ѝ правоотношение е издадена много след датата на задържането ѝ, а основанията е подадена от лицето молба.

Горепосочените обстоятелства обуславят категоричен извод за реално настъпване на част от твърдените в исковата молба негативни преживявания – силно притеснение и тревожност, сериозен психологичен стрес, невъзможност за полагане на адекватни грижи за децата и семейството.

В допълнение на гореизложеното следва да се вземе предвид, че съгласно мотивите на решение № 10366/28.07.2020 г., постановено по адм. д. № 5633/2020 г. по описа на ВАС, в заповедта не е посочено фактическо основание за задържането за срок до 24 часа - а именно конкретни извършени от М. действия, време и място на извършването, което обстоятелство освен порок във формата, препятства и правото на защита на

жалбоподателката, поради неизвестността за какви действия е задържана. Поради това, основателно се явява твърдението, че задържането е довело до чувство на огорчение и усещане за несправедливост у ищцата.

Поради изложеното, съдът приема, че са налице материалноправните предпоставки за основателност на предявения иск – налице е незаконосъобразен акт на административен орган, доказва се настъпването на вреди, както и пряка, и непосредствена причинна връзка между тези вреди и незаконосъобразния акт.

Размерът на обезщетението за тези вреди следва да бъде определен съгласно чл. 52 от ЗЗД – по справедливост. Справедливостта не е абстрактно понятие, а се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики - характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителност и степен на интензитет, възраст на увреждения, обществено и социално положение. При определяне на размера на обезщетението за установените в случая сериозни негативни преживявания, съдът приема на първо място за доказано, че вредите са търпени в продължителен период от време - една година, считано от датата на задържането, което е обективно и логично с оглед възрастта и личността на ищцата. Към момента на издаване на процесната заповед М. е била на 27 години – възраст, в която психиката на младия човек е възможно да бъде силно повлияна в негативна насока, а приемането на отрицателните преживявания, като отчаяние, чувство на страх и огорчение, да е трудно и болезнено. В тази връзка следва да се отчете обстоятелството, че ищцата е имала трудно детство, довело до по-засилена чувствителност, а сериозните ѝ негативни преживявания са се отразили на възможността ѝ да отглежда малолетните си деца и на взаимоотношенията в семейството. По тези съображения, съдът приема, че справедливото обезщетение за настъпилите вреди в резултат на незаконосъобразната заповед за задържане е в размер на 2 500 лв.

Предявеният иск за обезщетяване на неимуществени вреди за размера над 2 500 лв. до претендирания размер от 5 001 лв. е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

С оглед гореизложеното, частично основателна се явява и акцесорната претенция за присъждане на законна лихва върху претендираното обезщетение. Върху определената сума като обезщетение за неимуществени вреди се дължи законната лихва [/чл. 86, ал. 1 от ЗЗД/](#) от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. Това е моментът на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт [/Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г., \[ОСГК, т.4/\]\(#\), като длъжникът се смята в забава и без покана \[/чл. 84, ал.1 от ЗЗД/\]\(#\). В случая се дължи законна лихва за забава върху сумата от 2 500 лева, представляваща обезщетение за нематериални вреди, за периода от 28.07.2020 г. \(датата на постановяване на решение № 10366 по адм. д. № 5633/2020 г. по описа на ВАС\) до датата на окончателното плащане на задължението.](#)

При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ ответната страна следва да бъде осъдена да заплати на ищцата направените разноски в размер на 10 лева - платена държавна такса.

В полза на адв. Д. Б., в качеството му на процесуален представител на ищцата, следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ и съдействие, на основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата, в размер на 550 лева, определен съобразно изхода на делото и съгласно чл. 7, ал. 2, т. 2 вр. чл. 8, ал. 1 от Наредба № 1 от 09 юли 20004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ и съобразно изхода на делото в полза на ответника следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 100 лв., съгласно чл. 37, ал. 1 ЗПП вр. чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Воден от горното, Административен съд София град, I отделение, 3-ти състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на М. М. М., ЕГН [ЕГН], сума в размер на 2 500 (две хиляди и петстотин) лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразна заповед за задържане № 2253з-1150/05.07.2018 г., издадена от старши полицай при отдел "Специализирани полицейски сили за опазване и възстановяване на обществения ред" към СДВР, заедно със законна лихва върху тази сума, считано от 28.07.2020 г. до датата на окончателното плащане на задължението, както и сума в размер на 10 (десет) лева, представляваща направените по делото разноски, като ОТХВЪРЛЯ иска в останалата му част – за сумата над 2 500 лв. до претендирания размер от 5001 лв., ведно с претенцията за присъждане на законна лихва върху тази сума.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на адв. Д. Т. Б. от САК, сума в размер на 550 (петстотин и петдесет) лева, представляваща адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ и съдействие на ищеца по делото на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата. ОСЪЖДА М. М. М., ЕГН [ЕГН], да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи сума в размер на 100 (сто) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от получаване на препис от съдебния акт от страните.

СЪДИЯ :